(dílna)

SKLÁŘSKÉ UMĚNÍ BLANKY ADENSAMOVÉ

Sklářské řemeslo je spolehlivým východiskem tvorby Blanky Adensamové. Seznámila se s jeho principy zejména na střední uměleckoprůmyslové sklářské škole v Železném Brodě. Avšak vysokoškolská studia v ateliéru profesora Stanislava Libenského na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze v letech 1970—1976 přinesla impulsy pro umělecký názor. Nechtělo se jí jít vyšlapanými cestičkami historických slohů, ani opakovat módní povrchní vkus suché racionální formy. Hledala svůj vlastní výraz, chtěla nalézat sama sebe. Za cenu ohromné dřiny ve sklárnách a v ateliéru. Nic si neulehčovala. A taková je dodnes.

Ve druhé polovině sedmdesátých let vstupovala do uměleckého života. Patří k těm šťastným tvůrcům, kteří záhy překročili práh tradičního sklářského řemesla směrem k volnému sklářskému výtvarnictví. Diváky jejích výstav v Československu, ve Francii, v Holandsku, v USA a v dalších zemích fascinuje sochařská kvalita figurální plastiky Blanky Adensamové. Každé dílo vyrůstá z určité myšlenkové koncepce. Autorka se nikdy neomezuje na pouhé aranžování materiálu. Poctivě modeluje už v hlíně budoucí formu a už ve hlíně vidí průhledný tvar. Jako sklářka myslí ve skleněném materiálu. Jinak tomu ani být nemůže. Avšak forma figurální plastiky se musí vymodelovat. A to je tvorba čistě autorská, autentická. Je v ní autorský postoj. „Hlavním tématem mé tvorby se staly lidské hlavy, na kterých již pracuji od roku 1974. Setrvávám právě u nich, protože hlavu považuji za nejvýstižnější symbol pro vyjádření všech poloh myšlení, hlavu pokládám za nejdokonalejší symbol lidské existence, celého bytí na této planetě, našich vztahů k vesmíru . . .", říká doslova autorka. Její figurální plastiky vznikají z foukaného skla, jsou modelované, zpracovávané za studena, jsou malované, často kombinované s pískováním, broušením, rytinou, která má krásnou kresbu plnou poezie. Zachovává v podstatě kulovitý tvar hlavy, dodržuje přísné proporce, v hlavě

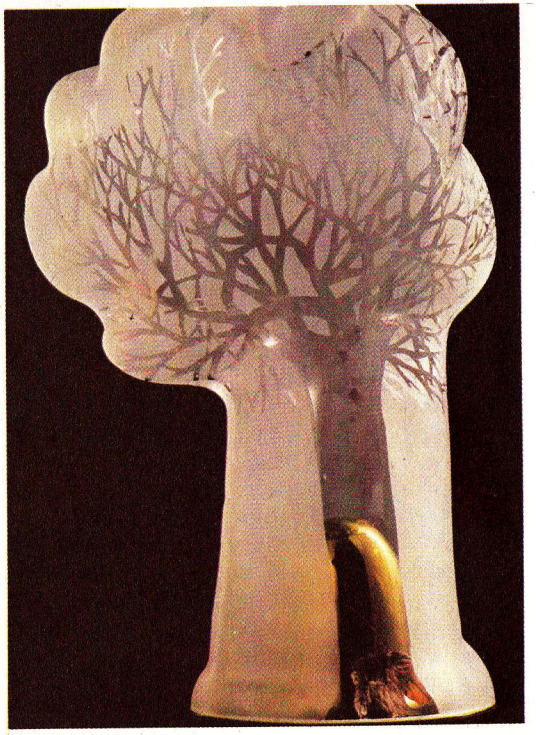

cítí různé citové záchvěvy — radost, smutek, lásku. Z estetického hlediska jsou to hlavy-symboly, které nesou zástupné významy-znaky, vztahující se k jiným znakům, například jazykovým, obrazným, k předmětům, ke znakovým situacím. Sklo inspirovalo autorku k hledání průhledů, a proto vkládá dovnitř skleněné plastiky ještě další skleněné tvary, například přírodní motivy atd. Umí vyjádřit jednotu mikrosvěta a makrosvěta skleněných tvarů. Symbolizuje tak jednotu Vesmíru v jediné skleněné plastice.

Symbolické pojetí formy zachovávající konturu lidské hlavy ji spojuje s moderním sochařstvím, zejména s imaginativním proudem snové inspirace. Ale skleněná plastika je jiná, nedá se srovnávat s ostatními materiály používanými v sochařství. Symbol hlavy Blanky Adensamové zaujal různé kulturní okruhy. Zakořenil doma, ale je vyhledávaný i v Japonsku, zaujal diváky ve Francii i za oceánem. To svědčí o hlubokém humanistickém obsahu těchto skleněných plastik. Rovněž v taveném skle — křišťálovém i barevném — vytváří Blanka Adensamová plastiku s něžnou modelací a potkáváme v jednotlivých dílech velmi často symboly letu, přírodních forem. Přirozenost materiálu, přirozenost měřítka a rozvitá krása tvarů se stávají hodnotou nejen osobní, ale především našeho sklářského výtvarnictví. Přinášejí nejen krásu materiálu, ale i duchovní hodnoty. Jsou oslavou myšlení a citu.

Blanka Adensamová myslí i na užitkové sklo. Její dózy a sklenice mají nejen tvarovou jednotu, ale i kultivovanou formu, osobitý výraz, jímž umělec zlidšťuje v nejvyšší míře užitkový předmět. Soupravy Blanky Adensamové jsou čiré, funkční

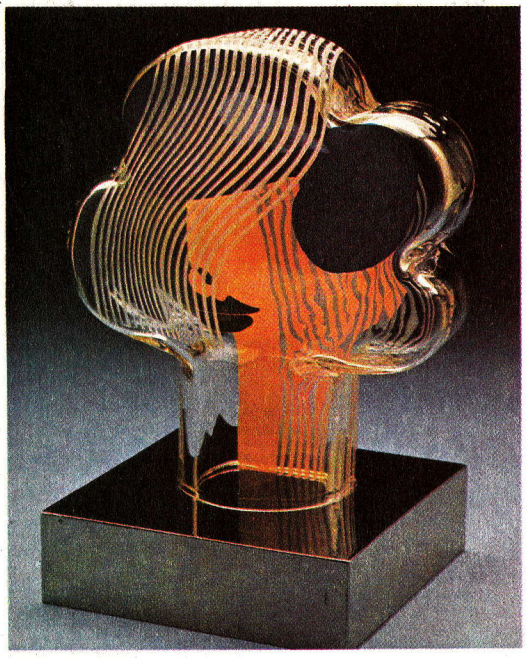

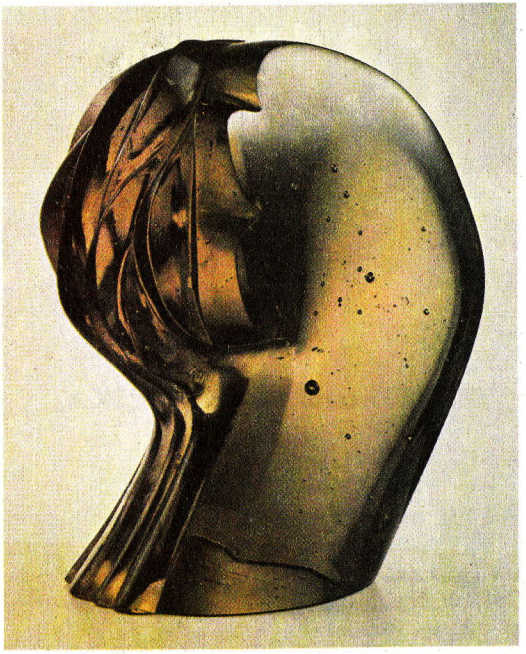

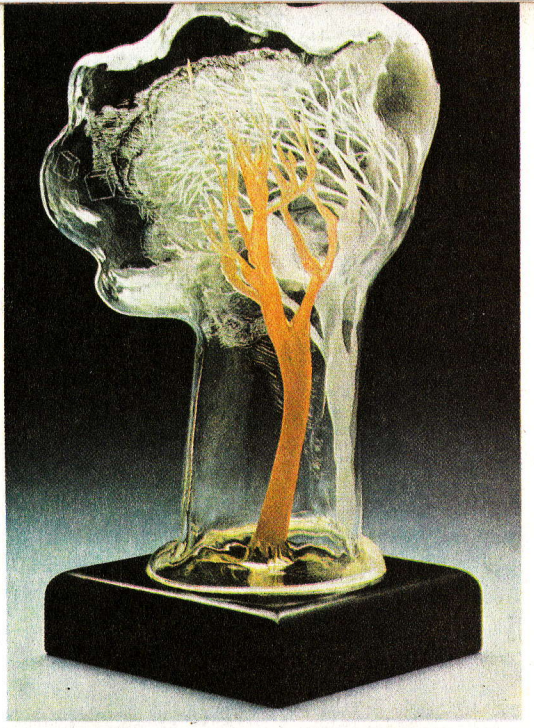

a praktické, mohou se docela dobře skládat i jednotlivě sloužit — na stole, všude v životním prostředí, kde je člověk potřebuje. Každý tvar užitkového skla vlastně začíná kresbou budoucí formy. To bývá výchozí představa autora o věci. Blanka nakreslila nespočet užitkových tvarů. Ale vedle toho i ráda kreslí volné představy. Tiskne svou grafiku, která také přináší svědectví o uměleckém cítění. Není to tedy jen skleněný svět. Byl by malý. Otvírá se světu i tvůrci.
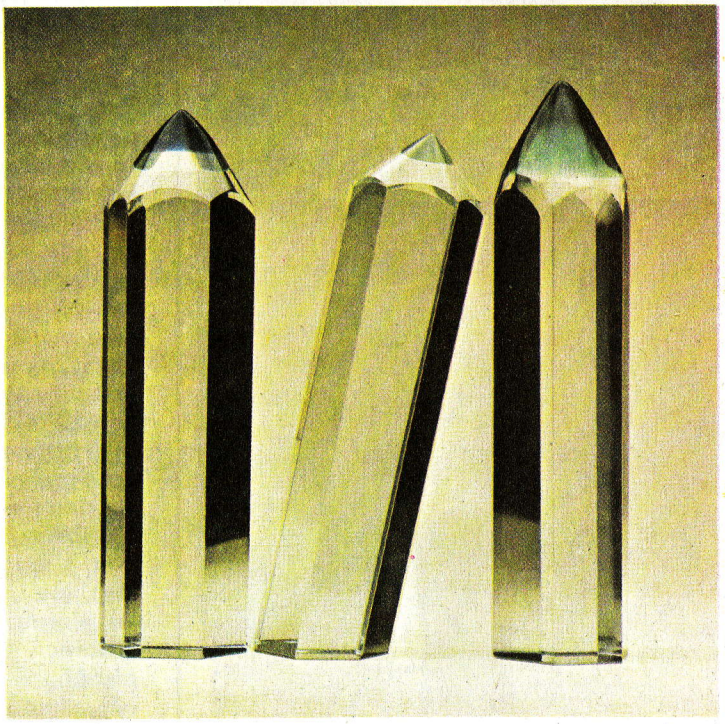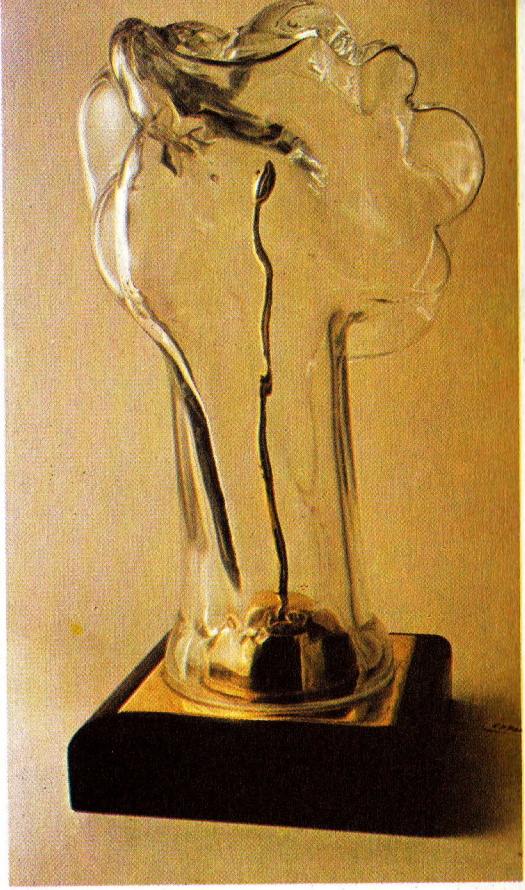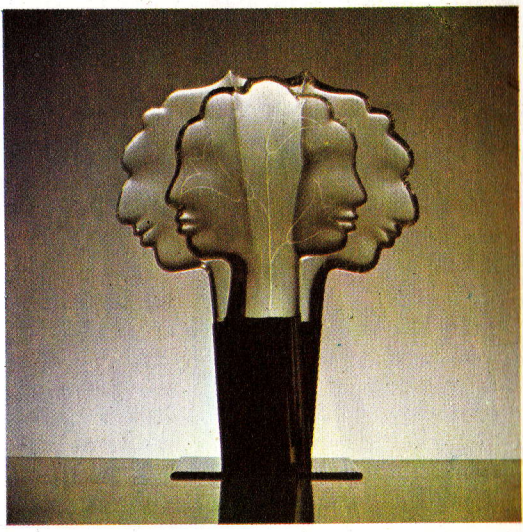
Miroslav Klivar
Foto Pavel Váša